

ספר מי השילוח - חלק ראשון - פרשת בראשית

Mei Hashiloach - Vol. I. Genesis - *BeReshith* - *BeReishith*

In the beginning God created.

The Hebrew word, *Bara* is an expression of *Chizuk* - Strengthening. To begin with, in preparation for Creation, God strengthened and buttressed the foundations so that they might be capable of sustaining Creation. Like a king who who builds a treasure house; he reinforces its foundations and walls so that they be able to sustain the contents. Heaven and Earth are the foundations of the world. Creation is a metaphor for the human soul, with heaven and earth representing the heart and brain.

בראשית ברא אלקים. ברא הוא מלשון חיזוק, היינו שבראשונה אמץ וחיזוק היסודות שיוכלו לקבל הבריאה, כמו מלך שבונה אוצר מחזק את היסודות והדפנות שיוכלו לקבל מה שיניח לתוכו, והשמים והארץ הם יסודות העולם, והם מרמזין בנפש האדם על הלב והמוח,

Whenever someone wishes to live his life according to the will of God, in order to become a whole person, he must first strengthen these two foundations. Which is to say, to relinquish control of the mind and the thoughts in the head, and all the desires of the heart to God. To make God ruler of them all, so as not to act with any of them, or cause to happen through their use, anything other than the desire of God.

בעת שירצה האדם לילך עפ"י רצון הש"י בכדי שיהיה בריה שלימה, אז צריך לאמץ ולחזק אלו שני היסודות, היינו למסור השכל והמחשבה שבראש וכל תאוות לבו להש"י ולהמליך אותו ית' עליהם שלא יפעול בהם דבר זולת רצון הש"י.

And, as the Ba'al Shem Tov was wont to say: **Inside that very thing the person is thinking about, that's where the whole of that person is.**

וכמו שאמר הבעש"ט בדבר שמחשבה של האדם מחשבת שם הוא האדם כולו.

This is the meaning of the verse, (Proverbs 23:26) Give, my son, your heart to me, and your eyes will guard my path.

What this means is that if you give your heart to Me, says God, then you will automatically guard My path. Because, when you give your heart to God then worship of God becomes the most important fundament and root of your life, and everything else, all the exigencies of the mundane fall away to become secondary to it.

וזהו פי' הפסוק [משלי כ"ג, כ"ו] תנה בני לבך לי, וממילא דרכי תצרנה, היינו כשתמסור לבך להש"י אז תהיה אצלך עבודת הש"י עיקר וכל דברי עוה"ז טפלים לזה,

As, for example, when a person has a son who is filled with accomplishments and wisdom and he

arranges a suitable marriage for him. Now, when he is making preparations and tastes the various foods to be served at the wedding, he remembers that this is all in preparation for his son's joyous marriage, that the actual taste of the food in his mouth is but a very small and minor detail in the big picture. Understand this.

על דרך משל עשיר שיש לו בן הגון וחכם ומשיא אותו אשה לפי כבודו ובשעת שהכין צרכי הנשואין ויטעום מהמאכלים שהכין, בעת טעמו מהמאכל יזכור שמחמת שמחת בנו והטעימה אצלו טפילה והבן.

God said, 'Let there be light,' and there was light.

The midrash (Genesis Rabba 1.1.) begins, R. Hoshia opened the chapter thus: It is written, (Proverbs 8:30) Then I was by Him, as a (*Amun*) nursling; and I was a delight, day by day, playing always before Him.

ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור. [בראשית רבה פרשה א', א'] רבי הושיעא רבה פתח [משלי ח', ל'] ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום, משחקת לפניו בכל עת.

Amun - Pedagogue. As it is written, (Numbers 11:12) Have I conceived all this people? have I brought them forth, that Thou shouldest say unto me: Carry them in thy bosom, as a *nursing-father* carrieth the sucking child, unto the land which Thou didst swear unto their fathers?

אמון פדגוג, היך מה דאת אמר (במדבר יא) כאשר ישא האומן את היונק.

Amun - Covered. As it is written, (Lamentations 4:5) They that did feed on dainties are desolate in the streets; they that were *covered* in scarlet embrace dunghills.

אמון מכוסה, היאך מה דאת אמר (איכה ד) האמונים עלי תולע וגו'

Amun - Concealed. As it is written (Esther 2:7) And he *hid* Hadassah, that is, Esther, his uncle's daughter; for she had neither father nor mother, and the maiden was of beautiful form and fair to look on; and when her father and mother were dead, Mordecai took her for his own daughter.

אמון מוצנע, היאך מה דאת אמר (אסתר ב) ויהי אומן את הדסה,

Some say it means *Amun* - the Great. As it written, (Nahum 3:8) Art thou better than *Amon*, that was situate among the rivers, that had the waters round about her; whose rampart was the sea, and of the sea her wall? The Targum translates the verse, Are you better than Alexander the Great who dwelt between the two rivers?

ואית דאמר אמון רבתא כמה דתימא (נחום ג) הטיטבי מנא אמון, ומתרגמינן האת טבא מאלכסנדריא רבתא דיתבא בין נהרותא.

Another explanation; *Amun* - *Oman* - Craftsman. The Torah is speaking, she says, 'I am the craftsman in the toolbox of God.'

ד"א אמון אומן, התורה אומרת אני הייתי כלי אומנתו של הקב"ה,

What all this means is as follows. Just as there are five periods or epochs in the evolution of every individual, from when they first come into existence until they achieve their final wholeness, so are the five epochs in the evolution of the world.

הענין בזה כי כמו שימצא בהאדם מהתחלת הויתו עד ביאתו לתכלית שלימתו חמשה מיני הויות ומדרגות.

First, at the moment when the father's sperm impregnates the mother's ovum, that's when the person is completely hidden, unrecognizable as a creature.

בראשונה בשעת זריעת האב והאם אז הוא בעולם גמור שאינו ניכר לשום בריה.

Second, during gestation, while the pregnancy progresses and there is some sense of the existence of the individual per se.

והויה השניה היינו אחר שנוצר במעי אמו בשעת העיבור אז יחל להיות בו קצת הכרה ותפיסה.

Third, once the child is born, its existence is complete and it becomes obvious to everyone that the person exists.

והויה השלישית הוא כשנולד אז נשלם הויתו ויוכר לעין כל שהוא בריה.

Fourth, when the child is weaned away from its mother's breast and begins to move and act autonomously.

והויה הרביעית הוא כשנעתק משדי אמו ויתחיל לעשות פעולות.

Fifth, when the person marries and begins bringing new existence into being, to be built from and become an everlasting building, for which purpose a person is created from the outset.

והויה החמישית כשנושא אשה ומתחיל לעשות הויה חדשה להבנות בנין עדי עד אשר לתכלית זה נברא.

So are the five states of being in the Creation of the Universe, from the *Ain* - absolute nothingness and absence into revealed and manifest existence.

וכן הוא החמשה הויות האלו בבריאת העולם, שיצא מן האין והעולם הגמור אל הגלוי והיש,

First it was called Amun the Concealed, for it was included within God's essential Self and had no discernable being aside from the Divine Self. This was its first state. When God delegated - *Atzilut* and Creation began to appear more distinctly, it passed into the second stage of being, the one called Amun - Covered. This is the mystery of pregnancy which is covered.

בתחילה היתה נקראת אמון מוצנע כי היתה נכללת בעצמותו ית' ולא היה שום הכרת אצילות ממנו ית' וזאת היתה הויה הראשונה. וכשנאצלה ממנו ית' והתחילה לצאת יותר אל ההתגלות אז היתה הויה השניה הנקראת אמון מכוסה

והוא סוד העובר שהוא מכוסה.

Then it moved further towards revelation and reached the stage known as Amun - Pedagogue. These three stages correspond to the three first, supernal, ineffable Sephiroth, *Keter* - Crown, *Chokhma* - Wisdom and *Binah* - Understanding.

ואח"כ יצאה יותר להתגלות ונקראת אמון פדגוג. ואלו הג' היות הם השלשה ספירות הראשונים הנעלמים והם כתר חכמה בינה,

The midrash is working from the bottom upwards. First *Amun* Pedagogue corresponding to *Binah* - Understanding, then *Amun* - Covered corresponding to *Chokhma* - Wisdom and then *Amun* - Concealed corresponding to *Keter* - Crown, which is called Concealed because of its tremendous hiddenness.

והמדרש מפרש מתא לעילא בתחילה אמון פדגוג נגד בינה ואח"כ אמון מכוסה שהוא נגד חכמה ואח"כ אמון מוצנע שהוא נגד כתר, ולרוב העלמתה נקראת מוצנע,

Then the midrash talks of its further movement towards revelation, the one known as Amun - the Great, because it begins to expand. This is the mystery of the weaning and disconnection from the breast. Then comes the state of *Amun - Oman*, when the nursling becomes of tool and means of further, ongoing creation. This is when Creation is revealed in its wholeness and completeness, as it goes on to act and bring new things into being according to the will of God.

ואח"כ התגלה יותר אל הגלוי הנקרא אמון רבתא היינו שהתחילה להתגדל והוא סוד נעתק משדי אמו. ואח"כ אמון אומן, היינו כי יצא אל ההתגלות הגמור והתחילה בעצמה לפעול היות חדשות עפ"י רצון השי",

That's why, at a wedding, we make the blessing; Who made man in His image, and not when the baby is born. For although a person is born, that's not the point or the end. The completion only comes when the cycle of creation and birth is attempted again, which is to say, upon marriage.

ולכן בחתונה מברכין ברכת אשר יצר את האדם בצלמו ואין מברכין זאת הברכה בשעת הולדה כי אף שהאדם נולד לא נשלם בשלימות רק כשיתחיל להשתדל לעשות הויה חדשה והוא כשנושא אשה.

This then is the meaning of the verse: **And the Earth was *Tohu* - void and *Vohu* - chaos.** Meaning, from the moment of impregnation until the pregnancy is established and becomes noticeable, it is called *Tohu* - Void. From the moment the pregnancy is discernable is *Bohu* - Chaos, because while it is obvious something exists it is not knowable.

וזה פי' והארץ היתה תוהו ובוהו, היינו מזמן זריעה עד זמן שיוכר העובר יקרא תוהו, ומזמן שיוכר יקרא בוהו היינו שהוכר שיש איזה דבר אך אינו ידוע מה הוא.

The nine months spent in the womb are called **Darkness on the face of the *Tehom* - abyss.** Because there is a longing for the end to come, so it is called the *Tehom* - Abyss (cognate with the word *Tohu* - void)

והתשעה חדשים נקראים וחושך על פני תהום, לפי שאז יש צפוי וקיווי לידע הסוף מזה, ע"כ יקרא תהום.

And the spirit of God hovers over the water. This refers to the time the woman is in travail, sitting on the birthing stool, for, at that moment she is closer to death than to life, as we learn in the midrash (Leviticus Rabba 27:7).

ורוח אלקים מרחפת, היינו בשעת ישיבה על המשבר שאז קרוב למיתה יותר מלחיים, כדאיתא [ויקרא רבה פרשה כ"ז, ז']

And God said, "Let there be light." This is when salvation in all its finality and wholeness has happened. The text uses the word 'Light' five times corresponding to the five stages just mentioned. In the final verse the text says, 'And God called light, Day,' meaning, that the purpose was completed and the original concept brought to fruition. Creation, as it had been intended had finally been achieved.

ויאמר אלהים יהי אור, היינו כשנגמור הישועה בשלימות, ונא' חמשה פעמים אור נגד חמשה הויות הנזכרים, והאחרון ויקרא אלקים לאור יום, היינו שנשלם כל המכוון לאשר ברא הש"י את העולם.

Heaven and Earth and all their hosts were finished etc...

The holy rebbe of P'shischa, of blessed memory noted that we don't find the phrase Earthly Hosts used anywhere in Scripture. It was only with the advent of the Jewish People that such a phrase took on any meaning at all and became applicable on Earth as well.

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם, אמר רב הקדוש מפרשיסחא זצלה"ה, לא מצינו בכל תנ"ך להקרא לבריאת הארץ צבא אך משבא עם ישראל לעולם נעשה לארץ ג"כ שם צבא,

What he meant was this. Host refers to the many who come together under the single unifying principle, such as beneath a king who rules over all of them simultaneously. Now, in space it is fitting to use the phrase 'heavenly hosts' because it is obvious from the way they move that they are all obeying a single order, and so God's dominion and unity over the celestial bodies is apparent. God is obviously unifying them, that's why it uses the phrase 'heavenly hosts' so often in Scripture.

ביאר דבריו דענין צבא הוא רוב המתאחד תחת אחד המאחד אותם והיינו תחת המלך המושל על כלם ביחד, והנה בשמים יתכן לאמר לשון צבא כי שם ניכר מלכותו ואחדותו על צבא השמים שהוא מולך עליהם, והוא מאחד אותם ע"כ נאמר בכל פעם צבא השמים,

In this world with pagans in it who worship the constellations and the stars, denying the individual and particular oversight with which God governs His world, it is not fitting to use the phrase 'earthly hosts', but rather the phrase 'earthly offspring'. As we read in Isaiah, (42:5) He who spread out the earth and its offspring. For 'offspring' suggests expansion.

אבל בעו"ה אשר העכ"ומוז מכחישים ההשגחה של הקב"ה לא יתכן לומר עליהם לשון צבא רק לשון צאצא' כמ"ש [ישע"י מ"ב ה'] רוקע הארץ וצאצאי', כי צאצאי' היינו לשון התפשטות,

Once the Jewish People arrived on Earth, however, acknowledging God's dominion over them; once they spread the Name of God in this world, then it became appropriate to use the phrase 'hosts of earth' as well

אך כאשר באו ישראל לארץ והכירו אשר הש"י מושל עליהם ופרסמו את שם ה' אף בעו"ה אז יקרא גם לארץ בשם צבא:

Heaven and Earth and all their hosts were finished etc...

We learn in the Talmud, (Shabbat 119b) Whoever says the verse above, Heaven and Earth were finished etc., becomes partner with God in the creation of the world. What this means is as follows. The chief purpose of Creation was in order to give Israel means of recognizing God's majesty and unity. As we find happened when Abraham began to preach God's unity and called upon the Name of God, Lord of the Earth. This is something every individual Jewish soul can hope for.

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם. איתא בגמ' [שבת קי"ט:] כל האומר ויכולו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. והענין בזה כי עיקר בריאת העולם היה בכדי שיכירו ישראל את מלכותו ואחדותו ית' שמו כמו שהתחיל אברהם אבינו ע"ה להמציא זאת ולקרא בשם ה' אלקי הארץ ולזה יקוה כל נפש מישראל,

And were it not for this neither Heaven nor Earth would have any permanence. As we learn in the Talmud, (Shabbat 88a) Reish Lakish taught. What does the verse mean: It was evening and it was morning, *Yom Hashshi* - The sixth day. Why Hashsihi - The sixth day and not *Yom Shishi* - sixth day? This teaches us that God made a covenant with Creation, saying, 'If Israel accepts the Torah, well and good, you will exist, if not, you will be returned to void and chaos.'

ולולא זאת לא נתקיימו שמים וארץ כדאיתא בגמ' [שבת פ"ח.] כדריש לקיש, דאמר ריש לקיש: מאי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, ה"א יתירה למה לי? - מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית, ואמר להם: אם ישראל מקבלים התורה - אתם מתקיימין, ואם לאו - אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו.

Now, whoever acknowledges God's dominion in the world performs the final act of creation, because the speech is like the act. And whoever acknowledges the Sabbath day and makes God king of everything he made in the six work days, although one could argue - what possible value could the declaration of a puny man have in great scheme of Creation? Nevertheless the rule is that the two angels who accompany man, i.e. the *Yetzer Tov* - Good Inclination and the *Yetzer Ra* - Evil Inclination put their hands on his head and proclaim, 'Your sin is gone and your iniquity atoned for.'

ומי שמכיר מלכות הש"י בעולם אז הוא גומר את הבריאה כי דיבור כמעשה, ומי שמכיר ביום השבת וממליך את הש"י על כל מה שפעל בששת ימי המעשה, אף כי מה הוא ערך אנוש נגד הש"י, מ"מ משפט האיש ההוא שהשני מלאכים המלוין אותו היינו היצר טוב והיצר הרע הן מניחין ידיהם על ראשו ואומרים לו סר עונך וחטאתך תכופר.

And God commanded Adam, saying, 'From every tree of the garden shall you eat. And of the Tree of Knowledge of Good and Evil do not eat of it.'

In the future, when the sin of Adam and Eve is fixed, the punctuation of the verses will change slightly to read as follows. And God commanded Adam, saying, 'From every tree of the garden shall you eat, and of the Tree of Knowledge of Good. And Evil, do not eat of it.'

ויצו ה' אלקים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל [ממנו]. לעתיד כשיתוקן חטא אדם הראשון אז יהיה צירף הפסוקים מכל עץ הגן אכל תאכל ומעץ הדעת טוב, ואח"ז ורע לא תאכל [ממנו].

What this means is that God commanded Adam to eat of the Tree of Knowledge of Good. It was only the of evil of the tree that God forbade Adam to partake. And, in the future, God will show that this was, in fact, the case. Adam and Eve only ate of the Good; that the sin was an illusion and only in their minds. It was no more than the husk on a garlic and no more than that.

היינו הטוב שבהאילן יאכל רק הרע לא יאכל. והש"י יברר כי לא אכל רק הטוב והחטא לא היה רק לפי דעתו כקליפות השום ולא יותר.

I will make him *Ezer K'negdo* - a Help-Meet.

An explanation of the matter is as follows. It is the will of the Creator that a person's help and support must grow out of the very thing standing in direct opposition to him. Like the student who stands challenging the teacher. As we find in the Talmud (Bava Metzia 84a) about R. Shimon b. Lakish in opposition to R. Jochanan who would ask him 24 questions on his thesis, to which he would respond with 24 rebuttals. And so, as a consequence, the learning broadened. And not like R. Elazar who said, "I can quote a Mishna in support of your thesis."

אעשה לו עזר כנגדו. ביאר הענין, כי כן הוא רצון הבורא ית' שיצמח לאדם עזר וסיעתא מדבר שהוא כנגדו, והיינו כמו התלמיד להרב, כמו שמצינו [בבא מציעא פ"ד]. על ר"ש בן לקיש נגד ר' יוחנן דהווי מקשי ליה כ"ד קושיתא ומפרק ליה כ"ד פריקין וממילא רווחא שמעתתא ולא כר"א דאמר תנא דמסייע לך,

It's only when a person sees the challenges facing him that he learns to buttress his thesis with stronger proofs and thus his words grow more enlightened.

כי ע"י שהאדם יראה מה שמקשין לו אז יחזק דבריו ביותר ראיות ויצא דבריו לאור.
